

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sânt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiin, 16 Decembre.

Vacanța scaunului patriarhal din Carloviț pre-ocupă spiritele celor interesați, și după cum se vede, chiar și presa maghiară a făcut din cestiunea ocu-pării scaunului patriarhal o cestiune de mare im-portanță.

Noi până acum nu am luat nici o poziție față de această cestiune, privind o ca o cestiune internă a bisericii surori, deși noi încă trebuie să fim tare interesați, mai cu seamă, când acum după 20 de ani dela despărțirea ierarhică de către sârbi, mai sunt multe cauze pendente și cari se tragă în de-trimentul românilor, pentru-că sârbi, profitând de pozițiunea lor ca aflători în stăpânirea drepturilor, averilor și institutelor comune, nu au nici un in-teres ca cauzele să se rezolve grabnic și încă în favorul românilor, pe cari sârbi nu i mai vîd bu-curos dela despărțire incoace, ci putem risca, că le au devenit chiar cei mai aprigi contrari, după cum am esperiat în casuri singuratică la Timișoara și airea.

Dar nu datează aceste ostilități numai dela despărțire incoace, ele datează încă de pe timpul pa-triarhului Raiacsics, care odată cu capul nu s'a in-voit ca biserica română să devină coordonată cu cea sârbească, și să-și elupte pozițiunea, ce i compete de drept, ci doria, ca biserica română pentru vea curi să fie osândită a fi umilită, atârnoătoare dela sârbi, cari cu deosebire prin părțile Banatului in-cepuseră cu desnaționalisarea clerului și a scoalelor noastre nu ca cu o biserică suroră, ci ca cu o bi-serică dușmană.

Evenimentele, ce s'au succedat la memorabilul an 1848, au trezit și pe români din letargia, ce-i cu-prinsese.

Episcopul Șaguna, chemat în Ardeal, a pus teme-lie la despărțirea bisericii române de către sârbi încă prin participarea sa la ședințele episcopesci ți-nute la 1850 în Viena, când deja după actele, ce se publică acuma în foaia noastră, vedem antagonismul dându se pe față între puternicul Raiacsics și între pe atunci tinêrul episcop al Ardealului.

Prin deasa vacanță în scaunul patriarhal bi-serica sârbească au perdut în timpul din urmă mult din vața ei, și în special conflictul ivit între ele-mentul mirean și ierarhic a mînat apa pe moara contrariilor bisericii sârbesci, așa, că după moartea patriarhului Masierieviciu, când un provisoriu, când altul se succed, fără de a se putea stabili nisce stări normali și fără a se putea afla alt mod de desle-gare a cestiunei ocupării scaunului patriarhal de-cât odată, prin chemarea la postul vacant a me-

tropolitului român Ivacicovicu, altă dată, după pen-sionarea acestuia, prin o administrare îndelungată, care s'a finit cu denumirea fostului patriarch — fără consensul congresului bisericesc.

Conflictul ivit între guvernul maghiar și maio-ritatea congresului ađi e aplanat prin moartea pa-triarhului Angyelicis.

Guvernul, profitând de esperințele făcute cu de-numirea celui din urmă, contra voinții congresului, credem noi, că nu va căuta a persevera la ținuta veche, pentru-că pus în un oficiu atât de înalt un om cât de valoros și cât de inteligent, el perde te-renul de sub picioare, perde încrederea poporului, și fără aceasta nu poate face isprăvi nici pe tere-nul bisericesc și nici pe terenul social.

Diarele maghiare privesc lucrul din acest punct de vedere și dreptate este pe partea lor, dar ating totdeodată o cestiune, care dacă i s'ar da atențiune, atunci nu vom vedé resolută cestiunea ocupării scaunului patriarhal în curênd, și aceasta este in-trebarea: dacă reședința patriarhului are să mai fie în viitoriu în Carloviț, sau nu?

Se scie, că Carlovițul se află în Croația, va se dîcă tot pe teritoriul coroanei stului Stefan, numai cât afară de granițele Ungarii proprii, și din acest motiv se crede, că guvernul unguresc nu poate eser-cia destulă influință asupra patriarhului, nu poate controla decât mediat actele congresului și ale pa-triarhului și aceasta cestiune trebuie resolută ina-nte de ocuparea scaunului patriarhal.

Mai vin și cestiuni politice la mijloc.

Carlovițul a fost un centru al mișcării croați-lor contra ungarilor în rebelul de tristă memorie purtat de popoarele monarhiei, unul contra altuia.

Nu ne amestecăm, am accentuat din capul lo-cului, în cestiuni interne ale bisericii sârbesci, dar încât cunoașcem noi referințele, strămutarea reșe-dinții nu se poate justifica cu nimica. Sârbi au în Carloviț un gimnasiu, susținut de ei, au o facultate de teologie, au reședința și bunuri ingreunate cu postul de patriarch și acele nu se pot lua în spate să se ducă din un loc într'altul așa ușor, și chiar și numai sulevând aceasta întrebare, se va ivi con-flictul din nou între guvern și biserica sârbească respective reprezentanții ei, un conflict, care ar de-veni foarte acut.

Am amintit aceste ca cestiuni sulevate în presă, și căroră nici noi nu le putem da importanță cât pentru acum, dar cine oare să nu scie, că la noi presa dă alarmul în câte o cestiune ađi și mâne fac-torii o privesc de a lor, o pun în lucrare ori e bine, ori e rău, pentru-că curentul de ađi nu e un cu-

rent de pace, ci un curent, care seamănă furtună ca mai târziu să se secere vînt pre urmele ei. Ne-precaut ar fi deci să se pună cestiunea reședinții în prima linie, și sârbi vor face bine și înțelepțesc, dacă vor evita ori-ce conflict, ce ar putea să le pe-riclitezze biserica tocmai acum, când ea are mare necesitate de consolidare, după sguđuirile, ce a su-ferit în timpii de urmă. Și mai mult am dorî noi, ca să vedem stări normale în biserica sârbească din acel punct de vedere, că stabilit odată în scaunul patriarhal un bărbat iubitoriu de pace, s'ar aplană referințele între credincioșii români și sârbi din co-munele micste, fără multe procese păgubitoare și fără jignirea intereselor unor sau altor credincioși, și încât e pentru noi români, totdeauna vom fi de pace, numai unde va fi posibil; dar ea până acum totdeauna s'a zădărnicit din partea sumeții sârbesci și din cauza, că sârbi au fost încât-va și protegiați de cei dela putere contra românilor, până în tim-pul din urmă, când înalta Curie a stabilit un princi-piu mai sănêtos și mai ecuitabil cu dreptatea.

Revista politică.

Cu sêrbătorile apusenilor a încetat pe un mo-ment și activitatea politice interne. În camera de-putaților din Budapesta se vor reincepe desbaterile în 10 Ianuaru, când va veni la ordinea ăilei spre desbatere proiectul pentru armată, carele parlamen-tul vienez l'a primit cu puține și mici modificări. Se as-teaptă cu oare care nerăbdare, ca să se vadă, dacă și camera deputaților din Budapesta va observa tot cu atâta fidelitate ca parlamentul vienez vorbele ministrului de rășboiu: așa pretind locurile mai înalte; mai ales după-ce cunoscut sunt in-sinuațiunile de tot felul, ce s'au ridicat pentru in-troducerea limbei maghiare în armata comună.

Prin un patent prea înalt dietele provinciale a Boemiei și Galiției, cari au fost amênate, se vor des-chide în 9 Ianuaru spre continuarea activității. Cislaitanii privesc cu mare încordare desvoltarea lucrurilor atât în Praga, cât și în Lemberg. Mai ales însă în dieta Boemiei par a se pregăti lucruri neașteptate, și foile germane de pe acum și esprimă temerea, că cheii vor folosi ocașiunea, ca să se acce-ntueze tot mai tare vrașba între ei și germani, și lucrând necontrolați de minoritatea germană, carea s'a retras, vor ajunge la rezultate, cari desigur nu vor cauza plăcere germanilor. Monitoriu chei-lor bêtărni a și publicat proiectele de desbatere, proiecte, cari taie adênc în viața germanilor și cari sunt: proiectul pentru reforma ordinii comunale în

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

Tagebuch

über die bischöflichen Berathungen in Wien.

(Urmare).

57. Am 27-ten d. M. Abends erliess der Pa-triarch an alle Bischöfe eine Zuschrift Nr. 489 ver-mittelst deren er von den Bischöfen eine gegründete Meinung darüber verlangt, ob er im Sinne des an ihn unterm 26-ten d. M. ergangenen kaiserlichen Handbilletts dem Bischofe Athanatzkovicis die erzbi-schöfliche Bulle für das Bacszer Bisthum ausfolgen, oder aber falls er den gedachten Bischof kirchlicher Vergehungen beschuldigen zu müssen glaubt, von Sr. Majestät die Abhaltung einer Synode erbitten soll, welche zu entscheiden haben wird, ob hinlängliche Gründe vorhanden sind, Bischof Athanatzkovicis vor das kirchliche Gericht zu stellen.

Der Dalmatiner und Siebenbürger haben den ersten Theil des Allerhöchsten Handbilletts als heil-samer für die Kirche angerathen; in demselben Sinne sollen auch die übrigen Bischöfe dem Patriarchen geschrieben haben.

58. Den 2-ten Iuli 1851 hat der Patriarch-Erz-

bischof, ohne sich von den Bischöfen beurlaubt zu haben, in incognito Wien verlassen, und seine Rück-reise angetreten.

Nachdem die Bischöfe dies in Erfahrung brachten, fanden sie sich genöthiget, bei so bewandten Um-ständen sich über das weitere zu berathschlagen. Es kamen daher die Bischöfe von Karlstadt, Neusatz u. Dalmatien zu dem Siebenbürger und luden zugleich auch den Pakratzer bei; nachdem also auch die-ser erschien, stimmten die vier erst genannten Bi-schöfe darin ein, dass die Nothwendigkeit einer bald-igst abzuhaltenden Wahlsynode dem hohen Ministe-rium zu repräsentiren, und um deren Gewährung Hoch-dasselbe bitten sollen. Da aber der Pakratzer sich gegen diese Absicht seiner Brüder aussprach, und er-klärte, er könne einen derleien Schritt aus Ehrfurcht gegen den Patriarchen, der sein Gönner ist, nicht thun, und fügte hinzu, dass er auch dem Neusatz-er Bischöfe nicht rathe, in diese Berathung einzu-gehen, da dieser dadurch in eine Opposition mit dem Patriarchen gerathen, und so sein, dem Patriarchen schriftlich gegebenes Versprechen verletzen würde: so blieb diese Berathung ohne Erfolg, jedoch nicht darum, als ob die Einwendungen des Pakratzer Bi-schofes für gründlich anerkannt worden wären, son-dern vielmehr darum, weil solche ein Aergerniss den übrigen Bischöfen gewährten, die zugleich die volle Ueberzeugung sich verschafften, dass der Pakratzer seine Amts-Pflicht mit jener eines Klienten analog hält,

und mehr den persönlichen Beziehungen seines Gön-ners, als den Interessen der Kirche Rechnung zu tra-gen geneigt ist.

Bei alle dem aber gingen die Bischöfe jeder für sich zu Sr. Excellenz, dem Herrn Kultus-Minister Grafen von Thun, um Hochdensenben zu bitten, ihnen er-öffnen zu wollen, ob ihr Aufenthalt in der Residenz noch immer von Nöthen ist, oder aber auch sie ihre Rückkehr in die Diöcesen antreten können, zu-mal der Vorstand in incognito abgereist ist? Wor-auf Seine Excellenz der belobte Herr Minister die Eröffnung zu geben beliebte, dass bei den eingetre-tenen Umständen der Rückkehr der Bischöfe in ihre Heimath nichts mehr im Wege stehe, und fügte Hoch-derselbe dem Siebenbürger bei, dass die Wahlsynode aus Anlass der unverhofften plötzlichen Abreise des Vorstandes verschoben werden muss, jedoch die hohe Regierung Sr. Majestät jetzt, wo die Bacskaer Ange-legenheit geschlichtet worden ist, die Abhaltung ei-ner Wahlsynode in Wien anzuordnen, gesonnen war, nichts destoweniger aber wird dem Patriarchen auf-getragen werden, die gedachte Synode noch im Ver-laufe dieses Sommers abzuhalten.

Und so waren die bischöflichen Berathungen aufgelöst, und ist jeder der Bischöfe, der ein Ge-wissen und eine Scham gehabt hat, trostlos des Vor-gefallenen wegen, welche hier in diesem Tagebuche mit der strengsten Gewissenhaftigkeit aufgezeichnet sind, nach Hause zurückgekehrt.

Praga, apoi proiectele pentru oficiul autonom, pentru banca țerei și pentru expozițiunea țerei.

Amenințările foilor germane au provocat spiritele din Rusia într'un mod foarte revoltătoriu. Presa rusească nu poate să nu răspundă acelor provocări în termeni vehemenți, accentuând totdeodată, că dacă s'ar mai publica încă odată contractele de alianță între Germania și Austro-Ungaria, aceasta procedere ar avea de rezultat ruinarea totală a politicii orientale austriace. Ele amintesc, că tocmai germanii sunt, cari vor peirea Austriei și că dacă spriginesc politica austriacă în Orient, o fac cu scop, în favorul lor. Aceasta s'a vădit mai cu seamă de atunci, de când principele Bismarck a umblat să transpună punctul de greutate al casei habsburgice din Viena la Budapesta.

În mesagiul de tron, cu care regina Angliei a închis camerele s'a trecut peste politica internă și s'a accentuat mai cu seamă, că relațiunile cu toate statele europene sunt amicabile; și exprimă însă părerea de rău, că n'au putut ajunge la bune înțelegeri cu Statele unite în ceea ce privește convențiunea pentru pescuit. Sgduirile ivite în Egipt se vor nimici în urma energicilor măsuri, luate de guvernul britic, și în urma învingerilor raportate de trupele engleze, aliate cu indigenii egipteni, cari s'au distins prin mare curagiu și bărbăție în luptele din urmă. Contra nelegiuirilor din Zanzibar și contra răsculaților, cari au căsunat daune enorme în bani și în oameni, mesagiul amintesc, că regina a intrat în alianță cu împăratul german spre a nimici relele, provenite mai ales din negoțul, ce se face cu sclavii.

Rusia privește cu mare încordare la desvoltarea lucrurilor din Persia, unde interesele ei au fost post-puse intereselor altor state. Presa rusească a fost deschis un război vehement contra procedurii perșilor. Acum se anunță din Petersburg, că ministerul de interne, a atras atențiunea jurnalelor, ca în afacerile cu Persia și în special în ceea ce privește diferențele escatote, să-și dea silința a se pronunța într'un ton mai moale, căci lucrurile sunt foarte delicate, ele mai ușor se vor aplană pe cale diplomatică, decât prin alarmă. Rusia se va pune în înțelegere și cu Angliera spre a-și redobândi influința și a asigura interesele rusești.

Corespondențe particulare ale „Telegrafului Român.”

Ceva despre regularea cântărilor noastre bisericesci.

Tot românul iubitoriu de neamul său, a cărui inimă bate cald și puternic pentru popor, și al cărui suflet tinde pentru progresul și înflorirea bisericii, a scoalei sale naționale și a vieții românești preste tot, este pe deplin convins astăzi, că ar fi sosit deja și la noi timpul de mult dorit, ca cei chemați să se gândească odată și la regularea cântărilor noastre bisericesci.

Această cestiune, pe carea o punem noi sub discuțiune, ca pe o cestiune principală, a fost considerată în toate timpurile ca o problemă de căpetenie de către toate popoarele din cea mai adâncă anticitate, în educația religioasă, morală, socială, națională a societății omenesci organizate.

Germanii d. e. s'au ocupat de acest obiect sute de ani, ca să reguleze și să acimatizeze, așa zicând, cântările în patria lor, dându-le un colorit propriu național. Ei, germanii, un popor compact de vr'o 60 de milioane, cari au avut și au mii și sute de mii de scoale de toată mărimea și de toată

categoria și cari sunt așezați în masă, au trebuit să lucre în decurs de mai multe veacuri, pentru-ca să ajungă la rezultatele de astăzi în privința cântărilor lor naționale și bisericesci.

Astăzi poporul german își are, ca nici un alt popor de pe rotogolul pământului, — afară de italieni — cântările sale regulate atât în biserică cât și în scoală, pentru toate trebuințele, și pentru toate etățile omenesci. Mai cu seamă germanii protestanți în toate bisericile lor, în toate scoalele lor au o unitate, o uniformitate deamă de învidiat. La ei totul e uniformat. Tot aceleași melodii și tot aceleași texturi cântă luteranul prusian de pe malurile râului Spree, ca și sasul luteran din Transilvania. Eară în privința cântărilor naționale isprăvile lor sunt și mai uimitoare! Aproape toți germanii cântă aceleași melodii și același text.

Toate cântările lor de căpetenie sunt cântece de r a s s a, bună-oară cum ar fi la noi la cei de rassa sau ginta latină: „Cântecul gintei latine”, compus de celebrul nostru poet, dl Vasile Alecsandri, și adoptat de congresul rasei latine dela Montpellier ca cântec obstesc al tuturor națiunilor romanice.

Tuturor popoarelor li-au trebuit opintiri mari pentru de a-și regula și pune în ordine, spre a-și concentra — așa zicând — într'un sistem cântările lor bisericesci naționale, — aducându-le tuturor etăților omenesci, tuturor aspirațiunilor naționale, aplicându-le în viața practică la toate ocaziunile sârbătorești, în cari un popor și poate manifesta viața sa publică și privată pe terenul religios, național, social. Dar ce să zicem de noi românii, cari de ieri, dealaltă-ieri abia începem să ne emancipăm de stările vechi?! Vor fi oameni cari vor clătina din cap, zicând, că prea vedem negru! Dar optimismul și comoditatea nu prea se potrivește cu națiunile celea mici; pentru-că, și când națiunile cele mari cântă și benchetuesc, popoarele mici și atunci au mult de lucrat pe toate terenele.

Istoria poporului român este o lungă martirologie, unică în felul ei; căci dela descălecarea încoace poporul român din valea Dunării și din Carpați nu înregistrează în viața sa bimilenară mai nici o zi de bucurie, decât aproape un șir lung de suferințe și de lupte pe moarte și pe viață pentru propria sa conservare, încât coloniei latine din aceste părți ale Europei abia i-a mai rămas ceva timp — până mai bine de curând — a începe să se reculegă, să se intrămeze și să-și mai aducă aminte de strălucitele sale origini, de odinioară.

Timpurile însă s'au schimbat. Astăzi toate popoarele sunt legate unul de altul pe apă și pe uscat prin escelențele și grabnicele drumuri de comunicațiune. Calea ferată, telegraful, vaporul și telefonul leagă pe oameni, faptele și gândirile lor dela o margine până la cealaltă margine a pământului. Astăzi mai cu seamă nici o faptă omenească nu rămâne ascunsă, ca să nu se descopere măcar cât de târziu — de presă, carea trimite vestile cu iuțala fulgerului în toate părțile lumii.

Ei bine, în curentul acesta de progres universal și străneșii vechilor coloniști romani din valea Dunării și din Carpați au ajuns zile, să vadă acuma, căzând de pe ființa și corpul poporului român unul câte unul lanțurile robiei.

Poporul român după un somn milenar lung și adânc este chemat astăzi și el prin spiritul timpului, prin geniul generos al umanității, al creștinismului, care protejează progresele și civilizațiunea în omenire, și este chemat și poporul român la masa cea mare a culturilor, a frățietății, egalității și culturilor europene.

Poporul român este avisat, să se reguleze și să-și revie vechile și strălucitele sale origini și virtuți, proprie rasei latine.

Destul am suferit limba și caracterele slavoane ciriliane în biserică noastră națională, în viața publică și privată în comerțul și în scrierile literare. De ați înainte

trebuie să depărtăm buchile vechi slavoane din toate cărțile noastre bisericesci și scolare, să le lăsăm acestea slavilor, și să ne reluăm și în biserică vechia noastră proprietate: literile străbune.

Să ni se ierte aceasta puțină aberare, căci este vorba de regularea și aducerea la un sistem toate cântările noastre bisericesci și naționale.

Omul în expansiunea umilinții și adorațiunii sale către Dumnezeu nu se mulțamește numai cu ruga tăcută și monotonă; ci laudă pe Domnul în psalmi și în cântări.

Aceasta se poate observa mai cu seamă într'o biserică bine îngrijită, bine întreținută și bine disciplinată. De se întâmplă să intri în o atare biserică, unde domnesce frica lui Dumnezeu, evlavie și ordinea recerută, și unde tot poporul cu copii cu tot, cu dascăli cu tot, cu preot cu tot, sciu să cânte frumoasele noastre cântări bisericesci, cu adevărată pietate creștinească în modul cel mai frumos artistic atunci simți o hrană și o mângăere sufletească nedescrribibilă.

Cultivarea simțimentelor religioase-morale și naționale a fost, este și va rămâne pentru toate timpurile problema cea mai importantă a educațiunii în biserică, scoală și familie, în aceste sanctuare primordiale ale omenirii.

Unul dară din cele mai importate și mai principale mijloace de a se cultiva aceste sentimente sunt cântările, posesia inimii.

Din toate acestea reiese, că cântarea nu trebuie să mai fie de aci înainte nici la noi un lucru întâmplătoriu numai, având firma convingere despre rolul important și hotărâtoriu, ce-l joacă cântarea în educațiunea unui popor.

Dar la noi acest obiect de învățământ, acest mijloc de educație nu este cultivat cu destul interes.

Vorbind deci despre regularea cântărilor noastre, va zice poate bisericanul cu fața posomorită: Cam cutezată întrebare! N'avem noi oare cântările noastre regulate pe opt glasuri, pe mare, pe tropar, pe podobie, pe antifon; tot atâtea nuanțe, tot atâtea variațiuni, tot atâtea modulațiuni regulate, reclamate de ideile eschatologice ale bisericii ortodoxe, reclamate de tipic, gramatica muzicii bisericii orientale, va zice protopsaltul, sau îmbetrânitul cântăreț, carele privește pe drept, sau pe nedrept cu neîncredere la orice schimbare din stările vechi?!

Aceasta este o întrebare de puțin interes, ar zice mi-reanul indiferent de vađa bisericii sale!

În toate timpurile au fost oameni și încă o imensă mulțime, inconștientă, carea n'a voit să țină seamă de progresele, ce se realizează pe zi ce merge pe toate terenele.

Celelalte biserici creștine, favorite de o soarte mai bună în tendințele lor eschatologice au regulat pe deplin și această cestiune în toată puterea cuvântului, neteșindu-o după cerințele veacului.

Pentru cei ce locuiesc pe la orașe, unde tot se mai găsesce ici-colea ca de sâmânță câte un cor — bun — rău, dar instituit și pus să funcționeze, nu se prea vede această cestiune în colorii așa de triste, așa de negre, măcar că și acolo multe lipsesc.

Dar cum e pe sate? ce mângăere poate avea cine-va, când în biserică nu vede nici o disciplină, umblă clopotariul cu epitropii, prescurărița etc., dând prescuri, punând făclii prin luminarie, când în altar — când afară în biserică, ca furnicile în furnicariu, pe tot timpul serviciului divin, — cântând fie-care — după-căm îl taie capul și glasul gurei, când înainte, când îndărăt după cantor?!

Ba, dacă preotul are copii, apoi acești copii sunt cei mai neastempărați dintre toți copiii; tot într'una umblă mai în altar, mai afară. Și dacă vre-un om de omenie sau chiar învățătorul, indignându-se d'atâtea scandal și făcând vre o observare meritată, și aprinde cu preotul, cu preuteasa și cu toate rudeniile preotului paie în cap!

Anträge

des Bischofes von Siebenbürgen in den bischöflichen Konferenzen.

1. Die Gleichberechtigung und Gleichstellung der morgenländischen Kirche mit den übrigen christlichen Religionen aus der öster. Monarchie soll ausgesprochen werden, was dadurch geschehen könnte, wenn die Grundrechte vom 4-ten März 1849 auch auf die früher sogenannten ung. Provinzen ausgedehnt werden möchten.

2. Aus Anlass dessen, dass die Volkssprache in der morgenländischen Kirche sowohl beim Gottesdienste, als auch in den übrigen religiösen Funktionen gebraucht wird, und deshalb die Kirche und die zu ihr sich bekennenden Nationen in einem unzertrennbaren Zusammenhange, wie z. B. der Leib und die Seele, zu einander stehen — geruhe man die Nationalitäten und die Sprachen der morgenländischen Christen durch ein besonderes Gesetz sicherzustellen.

3. Die negative Benennung „nichtunirte Kirche“ ist abzuschaffen, und an deren Stelle die positive Benennung „morgenländische rechtgläubige Kirche“ anzunehmen.

4. Die dogmatische Verbindung der morgenländischen Kirche aus Oesterreich, sowie auch das eventuelle Einvernehmen derselben mit dem Patriarchalstuhle von Constantinopel in Angelegenheiten

blos kirchlicher Natur im Sinne der Kirchensatzungen soll erwirkt werden.

5. Die hohe Regierung soll angegangen werden, um die Bewilligung zur Errichtung einer Metropole auch für den anderen zu der morgenländischen Kirche sich bekennenden Volksstamm aus Oesterreich, auf dass dann die beiden der orientalischen Religion angehörenden Nationen aus dem Kaiserstaate in kirchlicher Beziehung im Koordinationsverhältnisse zu einander stehen.

6. Die Feiertage dieser Religion sollen in jenen Gegenden, wo die Glaubensgenossen anderer Religionen in vollkommener Minorität sind, durch kein geräuschvolles Geschäft gestört werden, daher sollen die Gewölber der Kaufleute und Handwerker bis Nachmittags geschlossen bleiben, damit auf diese Weise der konfessionellen Reciprocität Rechnung getragen werde.

7. Für die genetischen Ehen soll die Norm festgesetzt werden; dass die Einsegnung solcher Ehen in der Pfarre und durch den Pfarrer der Braut zu geschehen habe. Sollte aber die eine oder die andere christliche Religion die förmliche Einsegnung gemischter Ehepaare versagen, und sie nur mittelst der passiven Assistenz trauen, so möge die morgenländische Kirche befugt sein, gemischten Ehen solcher Brautleute, deren einer sich zu ihr bekennt, nach ihrem Rituale einsegnen zu können.

8. Geruhe man bei dem hohen Ministerium des Inneren und des Kultus, so wie auch bei dem Siebenbürgischen Landes-Gouvernement, bei den Statthaltereien der Wojwodschafft Serbien und des Temescher Banats, Ungarns und der Bukowina, so wie auch bei den Schulrathen dieser Kronländer je eine Sektion aus den Glaubensgenossen dieser Kirche für Kirchen- und Schul-Angelegenheiten zu errichten.

Wien den 5-ten November (24 October) 1850.

Colindă.

Steaua dela răsărit
Bună veste ne-a vestit,
Căci Christos cel prorocit
Astăzi la noi a venit.

Iosif în genunche stând,
Bucurându-se privind,
Fața cea strălucitoare,
Cu rațele ca de soare.

Și precum scriptura scrie
Despre alui Christos venire,
Chiar așa s'a și 'ntemplat
Pe Iisus noi l'am aflat

Lăudându-l se ruga
Necurmat îl sêrta.
Într'aceasta fericire
S'auți cu bucurie:

În Vitleemul Iudei
În brațele Mariei,
Înfășat în scutecele,
Legănuțul într'o iesle.

Glas din ceriuri îngeresc
Și fluierul păstoresc,
Ceriului cântând mărire
Pe pământ bunavoire. A. c.

Ei bine, răul trebuie stîrpit din rădăcină cu o oară mai înainte. Și la noi a venit timpul, credem — să ne regulăm odată.

Cestia merită dar toată solitudinea, atențiunea tuturor românilor de bine, a tuturor românilor, cari doresc din inimă înflorirea națiunii, a bisericii și a scoalei românesce peste tot.

I. D. P.

Lăpușul-unguresc, 14/26 Decembre, 1888. Domnule redactor! Ne apropiem tot mai tare de ziua cea mare a „Născerei lui Christos“, într'adevăr sîrbătoarea bucuriilor ceresci și pămîntesci.

Creștinii dela început, ca să dea acestei sîrbători o însemnătate și mai mare, o formă și mai pompoasă au introdus „colindele“, cari se esecutează mai cu seamă în preseara Crăciunului. Bucuriile și veselile sufletesci ale creștinilor preste rot, dar cu deosebire a primilor colindători sunt nedescriptibile; seara de Crăciun pentru dînsii rămîne o seară de dulce și sîntă suvenire și în întreaga lor viață o așteaptă cu o veselă bucurie și pietate, deamă de mărimea și sîntenia sîrbătoarei.

Aceia, cari locuiesc în mijlocul poporului nostru, care — spre onoare sîi fie zis, este foarte conservativ în datinele vechi creștinesci, în cari nu vrea să vadă nici cea mai mică stirbitură, — se pot convinge pe deplin despre acest adevăr, vîdînd cu ochii, cum credincioșii noștri își pregătesc pruncuții lor abia trecuți de 5 ani la întîmpinarea deamă a sîrei de Crăciun. Cum se nisuesc din toată sîrăcia lor a-i îmbrăca cuviincios, cum îi învață cîte o colindă și cum le vorbesc de dulce, încît ajung cunoscîntele lor, despre însemnătatea sîrbătoarei născerii lui Christos. Și cum îi lasă ca într'un cor să meargă dela un vecin la altul, sîși facă producțiunea lor, să colinde, pentru-ce primesc apoi și da. uri potrivite dela căseni.

Procedura aceasta ar fi de dorit ca să o observe și cei mai avuți și așa numita clasă inteligentă cu copii lor, nu din punct de vedere al cerșitoriei, precum mulți din inteligenții noștri o făc această, deși foarte greșit, — ei ar trebui să cugete și să privească mai profund în internul pruncuților lor, și să vadă, ce impresiune buna morală și religioasă se produce și se introduce prin aceasta în inima și spiritul pruncilor lor.

O impresiune sîntă aceasta, ce pentru totdeauna rămîne neștearsă din inima și simțemîntul copilului.

Seara de Crăciun așadar ca nici o altă seară, este cea mai acomodată și de sine se imbie, pentru părinții înțelepți, a-și introduce pe micuții lor în cele religioase creștinesci, vorbind cu deamăruntul despre născerea lui Christos, și făcîndu-i atenți și la colindele potrivite, ce le aud la fereastră, dîc potrivite, căci durere sunt colinde și nepotrivite, cari de bună seamă sau dat în gură celor nepricepuți prin rău voritorii bisericii și credinții noastre strămoșesci, avînd infernalul scop de a ne batjocori și inegri bu-nene noastre moravuri creștinesci.

Însă și aceasta ca și alte încercări negre, va rămîne îngropată fără de nici un rezultat real pentru noi.

Ca de încheere dîc, că chiar din punct de vedere pedagogic, seara de Crăciun să nu se treacă din partea părinților și pruncilor lor numai așa ne observată și fără de a trage folos faptic din trînsa, căci este timpul cel prea acomodat de a începe cu pruncii noștri învățemîntul cel mai scump, ce are omul pe pămînt, — învățemîntul religiunii.

Abecedarele noastre ar fi bine să cuprindă în sine, 2, 3 sau și mai multe colinde acomodate, și băieții de scoală în ziua de Crăciun să surprindă în biserică cu colindele lor pe credincioși, cari numai ei singuri știu, ce bucurie și fericire nemărginită simțesc cu toții în lăuntrul lor, în acest mare „Prasnic“ al născerii lui Christos, și mai vîrtos, auzînd cîntându se lauda din gura pruncilor lor.

Nu sum poet nici versificatoriu, cu toate acestea însă am făcut o încercare pentru o colindă pe carea Ve rog, dle redactor să o tipăriți în „Foița“ diariului, ce-l redactați.

A. C.

Varietăți.

* **Invitare la balul arangiat de „Reuniunea femeilor române din Sibiu“,** ce se va ține în 19 Ianuarie st. n. 1889 în sala hotelului la „Împăratul roman.“

Inceputul la 8 oare seara. Venitul curat este destinat în favorul reuniunii.

Prețul de intrare: a) de persoană 1 fl. 50 cr.; b) membrii de familie cîte 1 fl. 50 cr. de persoană; eară dela 3 persoane în sus de fie-care persoană cîte 1 fl. Logea mare 8 fl.; logea mică 5 fl.

Bilete de intrare se vînd în ziua balului înainte de amădi dela 10—12 și după amădi dela 3—5, la hotelul „Împăratul roman“, camera Nr. 1 și seara la cassă.

Comitetul reuniunii.

* **Archiduceasa Maria Valeria s'a logodit cu archiducele Francisc Salvator, al doilea fiu al lui Carol Salvator.**

* **Adunarea generală a reuniunii transilvane pentru științele naturale se va ține ađi la 29 Decembre la 4 oare p. m. în localul societății (piața mică Nr. 26).**

* **(Avis).** Comitetul balului român din Viena s'a constituit ca și până acum sub președința neobositului domn, Dr. St. N. Ciurcu.

* **(Denumire).** Ministrul reg. ung. de iusticie a denumit pe practicantul în drepturi dela trib. din Cluș, Alesandru Anceanu, de vice-notariu la judecătoria cercuală din Hida.

* **(Avansament extraordinariu).** Maj. Sa s'a îndurat prea grațios a numi de major la reg. 72 de inf. pe căpitanul de cl. I-ia Mihai Noac; — de căpitan cl. I-ii pe: Z. Puic la reg. 51; I. Feneșan la reg. 19; I. Popescu la reg. 5; Mihai Șandru la reg. 65; Andreiu Hangan la reg. 63; Ioan Humița la reg. 31; Paul Duralia la reg. 99; Gorge Boldea la reg. 64 — de căpitan cl. II-a pe: Stefan Simic la reg. 62; Paul Costan la reg. 33; Ioan Ionaș la reg. 2; Ioan Humița la reg. 37; G. Mucurlea la reg. 15; Iuliu Mărginean la reg. 43; de supra locotenenți pe: Victor Moga la reg. 62; Iosif Guha la reg. 82; Iosif Ghevereșan și Iuliu Botta la reg. 50; ear delocot. pe Dim. de Herbay la reg. 82; H. Carp la reg. 63; Andreiu Petric la reg. 45; A. Cosma la reg. 34; A. Baias la reg. 62; la cavalerie pe Maximilian Bartușca de căpitan cl. II la reg. 3 de husari.

* **Din Bucuresci ni se scrie:** Dl B. P. Hajdău, eruditul filolog român, simțindu-se deprimat în urma morții unicei sale fiice Iulia Hajdău, a lăsat suplinitoriu la catedra de filologia comparată dela universitatea din Bucuresci pe dl Ioan Bianu, român din Transilvania, profesor al liceului sf. Sava, membru corespondent și bibliotecariu al Academiei române.

* **(Concentrări de trupe)** Foile din România semnaleză mari mișcări de trupe în Polonia și Basarabia. La Reni a sosit un regiment de cazaci. La primăvară se spune, că vor începe dislocări și mai mari.

* **Comitetul societății pompierilor voluntari face cunoscut, că adunarea generală pentru noua alegere a funcționarilor va fi Duminecă în 30 Decembre n. la 11 oare în sala ședințelor din casa sfatului.**

* **Raportul anual al societății academice social-literare „România jună“** în Viena dela 1 Octobrie 1887—30 Sept. 1888. Conform acestui raport — din anul al XVIII-lea administrativ — societatea numără 21 membri fondatori, 72 onorari, 42 emeritați, 36 ordinari, și 3 extra-ordinari. Societatea a ținut 9 ședințe ordinare, 2 literare, 1 festivă și 4 extra ordinare. Biblioteca constă din 930 opuri, în 770 volume, și 849 broșuri. Au încurs la societate 45 de foi. Avere totală a societății e de 14. 209 fl. 16. cr. —

* **(Clușul se pregătesce).** În adunarea extraordinară din 22 l. c. n. comitetul municipal al orașului Cluș a hotărît, ca în cazul, când direcțiunea postală-telegrafică s'ar muta în Cluș să se zidească pe seama ei un palat acomodat, spre scopul acesta s'a și votat 100.000 fl.; totdeodată s'a hotărît a lua un împrumut de 150.000 fl, spre edificarea unui nou spital militar.

* **(Vieața lungă și fecunditate).** În 6 Decembre a încetat din viață George Brănză, din comuna Corbița, județul Tecuciu, în etate de 100 ani.

— În noaptea de 1 spre 2 Decembre a. c. soția lu Iordache Stefan, anume Ilinca, din comuna Căzânesci, județul Ialonița, fiind însărcinată în a șaptea lună a născut 4 copii: trei băieți și o fată, cari s'au botezat și se află în deplina sănătate cu mama lor, — scrie „Romănul.“

* **(Omoritorii familiei Lespezeanu).** Curtea cu jurați din Bucuresci după o deliberare care a durat o oară, a eșit cu un verdict afirmativ, pentru ambii acușați. Curtea cu jurați a răspuns da la toate cestiunile, ce i s'a pus, fără a acorda circumstanțe ușurătoare.

Astfelu tribunalul a condamnat pe Ioan Măchedon unul din principali omoritori ai soților Lespezeanu la muncă silnică pe viață, și la aceeași pedeapsă pe Simion Timara, contra căruia, nici o probă și nici o mărturie agravantă nu se făcu se pe timpul debaterilor și al instrucțiunii.

Curtea a mai condamnat în contumace pe asasini doșiți, Ilie Nedelcu, Dionisie Morariu, Nicolae Nedelcu și Samoil Popa la muncă silnică pe viață și la 2,205 lei amendă pentru cheltuelile făcute de stat.

* **(Ovațiuni pentru Schönerer.)** Schönerer a fost pus în libertate din închisoarea tribunalului țării din Viena după un arest de patru luni. În noaptea din urmă au fost lipite pe strade afișe cu inscripțiunea: „Schönerer vine!“ În ziua eliberării se adunaseră grupuri de oameni pe piața înain-

tea închisorii. Un despărțământ de gardiști a ocupat toate intrările stradelor dimpregiurul tribunalului, Schönerer a fost salutat în trecerea sa de public, care își luă pălăria din cap. Numărul publicului, crescînd mereu, o trupă puternică de poliști pedestri și călări trebuî să deșerte stradele. Înaintea hotelului „Zur goldenen Ente“, unde a tras Schönerer, a fost adunată earăși multă lume. Un mare număr de domni și doamne în trăsuri sosiau în scurte intervale, ca să facă vizită lui Schönerer.

* **(Nu ucideți paserile.)** Dl Sapin din Limoges (Francia) publică următoarea notă, pentru susținerea părerilor emise de consiliile generale: Pagubele cauzate culturilor noastre nu se ridică în termin de mijloc la mai puțin de 300 milioane franci pe an; ele se măresc într'un ținut, unde paserile se împuținează. Pentru-ce dar atunci s'ar prăpădi cuiburile, s'ar chinui, s'ar lua sau s'ar omori acești prețioși servitori? pentru-ce li s'ar face rău în schimbul binelui, ce ne aduc? Unele paseri sunt îndemnatice la prinderea insectelor pe frunze și flori; altele le scot de sub scoartă sau găuresc lemnul spre a le scoate. Ele prăpădesc astfel mii de omide și ouă de omide, de larve, de fluturi, de muște, de țînțari, de pureci, de lăcuste, de cărăbuși, de vermi etc. Digestiunea acestor paseri este atât de ușoară, încât ele pot divora dîlnic o cantitate de insecte egală cu greutatea corpului lor. Un singur pițigoiu consumă mai mult de 300 mii ouă de fluturi în cursul unui an; îi trebuie 45 mii insecte pentru a cresce puii sei și scoate pui de două sau trei ori pe an. Alte paseri fac răsboiu șoarecilor, șerpilor; alte fac a dispărea corpurile moarte, a căror putredire ar fi funestă. Toate aceste paseri sunt pentru om, sub diferite titluri, prețioși ajutoari, aliați credincioși.

* **„Wiener-Mode“** Cel mai prețios dar, făcut cu ocaziunea sîrbătorilor nu este totdeauna acela, care procură cea mai mare bucurie primitoriului, căci de multe ori aceasta, după o privire fugitivă, se înlătură, și alte obiecte cu mai puțin efect reiau locul celui dîntăiu. Între darurile cari pot fi sigure de o primire din cele mai imbucurătoare și cari în totdeauna reamintesc celui căruia i se dăruiesc pe amicabilul dăruitoriu, se numără și abonamentul unui diar ilustrat. De este vorba să se facă unei dame un dar, atunci, împreunând plăcutul cu folositoriul, se alege un diariu de modă. De aceea putem dîce, că e o idee foarte fericită întreprinderea diarului „Wiener Mode“ de a întocmi pentru sîrbătorile Crăciunului o prea drăgălașă cartă de abonament, care este un op de artă a tipografiei, o podoabă pentru fie-care masă de daruri și asigură totdeodată și primirea plăcutei foi pe anul 1889. Această cartă de abonament, care sigur nu va putea lipsi dela nici un pom al Crăciunului, și va fi primită în tot locul cu bucurie, se află în fie-care librărie cu prețul de 6 fl. (10 Mărci.)

Originea limbei române.

(Urmare.)

II.

În punctul acesta divergează părerile istoricilor, cari au scris despre neamul nostru. Dintre istoriografii moderni Thunmann în opol seu „*Untersuchungen über die Geschichte der östlichen europäischen Völker*“ (Leipzig, 1774) susține, că românii sunt autochtonii Daciei, atât a celei traiane, cât și a celei aureliane și că acesteia se trag din neamul tracilor, cari cu timpul s'au romanisat.

Petru Maior în opul seu: „*Începutul românilor în Dacia*“ (Buda 1812) susține continuitatea coloniilor romane în Dacia.

Petru Maior a fost primul istoriograf român, care a arătat străinilor adevărata noastră origine, respingînd cu argumente istorice și combătînd cu adevărată critică istorică neadevărurile scrise de străini cu privire la originea neamului nostru.

Lui Petru Maior i a dat ansă de a scrie Cristian Engel, Sulzer, Carol Eder ș. a., cari negau continuitatea coloniilor romane în Dacia traiană. Neputînd însă nega existența românilor în Dacia traiană, fiind-că există, Engel, avînd în vedere mai mult aspirațiunile politice a neamului nostru, susține, că toți coloniștii romani din Dacia traiană au trecut cu Aurelian în Mesia, de unde însă s'au întors numai în seculul al IX-lea. Așa după Engel obârșia daco = macedo-românilor ar fi peninsula balcanică. Aceasta însă nu stă, după-cum vom vedea mai la vale.

Tot acestea le-a susținut mai înainte Sulzer numai că el pune reîntorcerea românilor în Dacia traiană prin seculul al XIII-lea. Miklosich însă susține, că românii s'au întors în veacul al V-lea.

Vine mai târziu Rösler, dar tot cu părerea lui Sulzer, susținută și de Engel. Și fiind că Rösler a scris cu mai multă critică decît predecesorii sei teoria lor, de aici înainte, vine sub numele de „teoria Rösleriană,“ sau „teoria lui Rösler“:

Apărătorii mai însemnați ai acestei teorii sunt Hunfalvy și Tomascsek.

Din potrivă continuitatea românilor în Dacia, susținută de Petru Maior, a aflat în timpul mai nou foarte mulți apărători, dintre cari cei mai însemnați sunt Dr. Jung și Dr. Pici, ear dintre români renumitul A. Xenopol.

Susținătorii teorii lui Rösler, parte din nesciință, parte din interese politice și ură națională sunt pe o cale greșită, pentru că cea mai mare parte din coloniile romane n'au părăsit nici când Dacia traiană din mai multe împregiurări și anume:

Romani cei din Dacia au rămas la mosiele lor, pentru-că pe timpul acela barbarii goți și sarmați înundară și pustiiră și celelalte provincii romane. Ba Iliricul și Mesia cu totul erau pustiite de barbari, pentru care causă Aurelian și părăsi Dacia*).

De unde, de ar fi trecut romanii în țările lui Aurelian din Dacia în Mesia mergeau dela necasuri la mai mari nevoi. Deci necasurile, ce le aveau romanii în Dacia cu barbarii Goți nu i putea silii să iese din ea, ci mai vârtos împregiurările din Mesia îi contenia, ca să nu meargă acolo.

De altă parte și barbarii primind toate cele de lipsă pentru hrană dela romani se purtau față de ei cu cruțare, căci după cum țice Petru Maior: români — din multele umblări ale barbarilor în sus și în jos — cunosceau pe mulți din ei și le întindeau ospitalitatea lor. Au nu și tâlharii, continuă

*) Hic Gothos, Illyricum, Macedoniamque vastantes ingenti proelio vicit. . . . (Eutropius lit. 9).

Græcia, Macedonia, Pontus, Asia Gothorum inundatione deletur. (Orosius Lib 7. cap. 22 în Gallienum.)

acela și scriitoriu, pe aceia la cari de multe ori au a se abate în drumurile lor, de sunt primiți cu arătate de dragoste și cu mâncare, îi cruță și sunt bucuși să se fugă dinaintea lor; ba îi încredințează, că nici o pagubă nu vor avea din partea lor? Ear dacă se află vr'unul mai selbatic între ei, care vrea să facă rău, ceialalți 'l opresc!?

Drept aceea măcar că și romanii le erau uriti barbarilor, pentru că s romani, după-cum și astăzi barbarilor le e urit numele de roman, totuși pentru folosurile, cari le primiau dela acesti romani, cari lucrau pământul și purtau meșteșugurile erau cu plecare față de ei.)*

Urmează deci, că românii n'au eșit din Dacia, de loc, unde îi ținea și iubirea cătră locul natal iubirea de patrie, după cum cântă Ovid**) nici nu s'au retras toți la munți, ci au rămas cultivându și moșiile ca și mai înainte. Pentru-că chiar și pe timpul Hunilor, cari au fost cu mult mai sêlbatici ca Goții, românii au rămas aici în Dacia. Scriitorul ungar Thurocz în cronicile Ungariei p. I. c. 17 ne spune, că toate popoarele au fugit dinaintea acestor fiere de oameni: „solis valachis hic remanentibus“, singuri numai românii au rămas aici, adecă în Dacia.

Un scriitoriu bizantin Pray în analele sale ne spune, că fiind trimis Prisc, ca sol la Atila, a auzit vorbind ausonicește (adecă în limba, ce se vorbea în Italia) pe un Zerchon Maurusius la masa lui Atila, și că nu a fost neînțeles. De aici se poate de-

*) Petru Maior op. cit. pag. 36—38.

**) Nescio qua natale solum dulcedine cunctos.

Ducit et immemores non sinit esse sui.

Ovidius I. de Ponto Epist 3.

duce și aceea, că Atila a putut să aibă chiar și consilieri dintre români, cari erau superiori în cultură, și cari erau mai bine organizați.

(Va urma.)

Loterie

Joi în 27 Decembre, 1888.

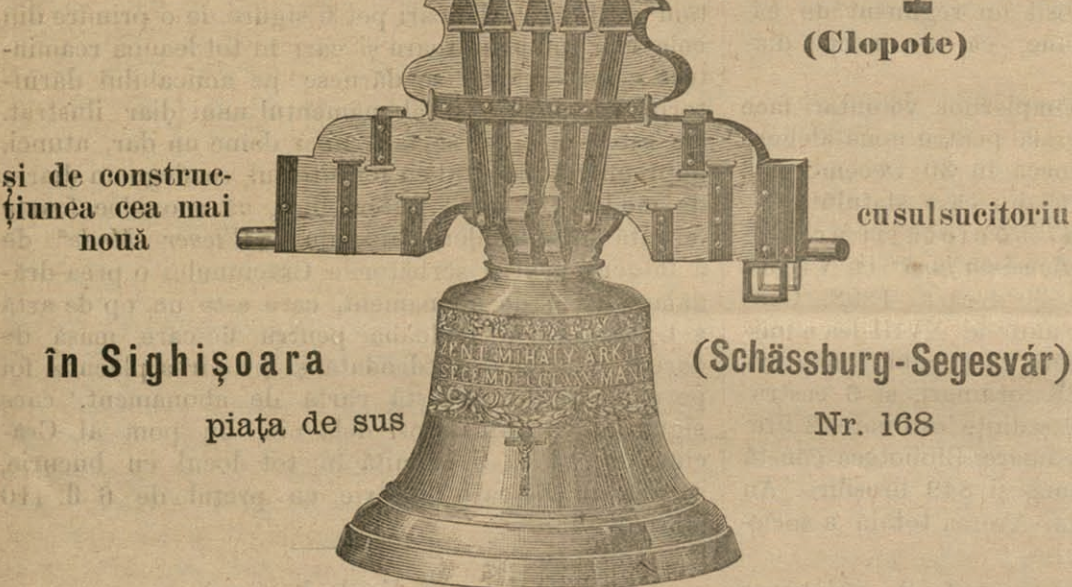
Brünn: 80 8 26 34 3

Bursa de Viena și Pesta.

Din 27 Decembre 1888.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	102.05	102.05
Renta ung. de hârtie	93.25	93.40
Renta de aur austriacă	109.85	110.—
Imprumutul drumurilor de fer ung.	144.—	144.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	98.30	98.57
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—	117.50
Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	117.50	104.—
Obligațiuni urbariale ung.	104.50	104.50
Obligațiuni urbariale ung. cu sorți	104.—	104.—
Sorți de regularea Tisei	124.90	125.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	302.90	301.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea țecimei de vin	98.90	98.50
Obligațiuni urbariale transilvane	104.—	104.50
Obligațiuni urbariale tem.-băn.	104.50	104.—
Sorți ungurești cu premii	134.75	131.50
Sorți de stat dela 1860	139.75	140.—
Serisuri fonciare ale institutului „Albina“	—	101.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	876.—	875.—
Obligațiuni de credit austr.	307.—	309.60
Galbin	5.74	5.73
Napoleon	9.58	9.65
100 marce nemțesci	59.40	59.25
London pe (poliță de trei luni)	121.30	121.30

Mihaile Manchen, vărsătoriu de campane

și de construcțiunea cea mai nouă
 în Sighișoara (Schässburg-Segesvár)
 piața de sus Nr. 168

o firmă, ce există dela anul 1822 și se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a lifera și repara clopote de toată mărimea cu coroana de stejar ori de fer legat, face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efectuează și în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primi și în rate. [1801] 10—10

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminent și gust bun la esoposițiunea regnicolară din 1885 din Budapesta, distins cu medaila cea mare a esoposițiunii.

In Budapesta, strada Váci, Nr. 17.

Recomand obiectele necesare pentru ajustarea bisericilor și capelelor

cu cele ce sum provădūt in abundanță

pentru prețurile cele mai moderate, și lucrare cât se poate mai frumos: Anume:

Odăjdii felon și altele după ritul greco-oriental,

Prapori și stindarde pentru reuniuni.

Stindarde pentru pompieri, copii de scoală, reuniuni industriale, reuniuni de cântări și reuniuni de înmormântare.

Statue, polican-dre, potire și chipuri sfinte sfeșnice pentru altariu și de părete, candelu.

Iconostase, chipuri pentru frontariu. În-mormântarea Domnului, etc. etc.

Primele repararea hainelor vechi precum și aurărirea și argintărirea pe lângă prețuri moderate.

Cusături cu aur, argint și mătasă și haine bisericesci, cusute cu fir de aur, argint și mătasă.

Dantele bisericesci. Învêlitoare de prestol. Mărfuri bisericesci. Damaste etc.

Punctualitatea mi o pot adeveri prin mai multe sute de epistole de recunoscință. [1972] 7—30

Cataloge de prețuri la dorință trimis libere de post-port.

Morbul caracteristic și mai lătit în această țară este mistuirea cea rea.

Bucătăriile moderne și modul de traiu modern sunt cauzele acestei suferințe, care în un mod neprevădător ne cuprinde în ghiarele sale. Mulți oameni sufer de dureri de pept și coaste, adeseori și de dureri de spate; se simt slabi și somnuroși, au un gust rău în gură, mai cu seamă dimineața; un fel de scuipt cleios se adună în dinți; apetitul lor e rău, în stomach simt ceva ca o povară grea, și adeseori simt în stomach un fel de obosire, ce nu se poate descrie, care prin introducerea nutremântului nu se depărtează. Ochii sunt fără viață, mâinile și picioarele se răcesc; nu trece mult și se ivesce tusa, la început seacă, după câteva luni însă însoțită de flegmă verde, cel cuprins de boală se simte pururea obosit, somnul nu-l recrează; devine mai apoi nervos, iritabil și melancolic, 'l cuprind presimișiri rele; când se ridică repede se simte amețit și întreg capul îi e clătinațor, intestinele se astupă, pelea îi devine sbrăcicită și ferbinte, sângele se îngroașe și înțapă, sclerotica ochiului capătă o culoare galbină; urinul se împuținează și capătă o culoare închisă, rămânând o parte din el înlăuntru; luând nutremântul, simte când un gust dulce când acru, care e însoțit de băări puternice de inimă; puterea vederii scade, înpăingînându-se ochii și se simte cuprins de simțul unei mari slăbiciuni și osteneți. Toate acestea simptome apar alternativ, și se presupune, că aproape o terțialitate din populațiunea acestei țări sufer de una sau alta formă a acestei boale. Prin Extract-shaker mistuirea bucatelor ia un așa avânt, că corpului bolnav dându-se nutremânt devine foarte sănătos. Efectul acestei medicini este într'adevăr admirabil. Milioane și milioane de butelii s'au vândut și numărul documentelor, cari atestă puterea vindecătoare a acestei medicini, e foarte mare. Sute de boale, cari poartă cele mai diferite nume, sunt urmările nemistuirii; depărtat acest rău din urmă, dispar toate celelalte, căci acelea sunt simptome ale adevăratei boale. Medicina e Shaker-Extrakt. Mărturisirile miilor, cari vorbesc în un mod foarte satisfăcător de proprietățile vindecătoare ale ei, o dovedesc aceasta fără nici o îndoială. Această medicină escelentă se poate căpeta în toate spiteriile.

Persoane, cari sufer de incuieră, se folosească „pilulele de curățire a le lui Seigel“ (Seigel's Abführ-Pillen) în legătură cu Shaker-Extrakt „Pilulele curățitoare ale lui Seigel“ vindecă incuieră, alungă frigurile și răceala, departă durerea de cap, impedează mânia. Care le a cercat va continua de sigur cu folosirea lor. Produe efect pe încet și fără de a cauza durere. Prețul: Unui butelii Shaker-Extrakt fl. 1.25. O șatulă „pilulele curățitoare ale lui Seigel“ 50 cr.

Proprietariul medicinei „Shaker-Extrakt“ și al „pilulelor lui Seigel“ A. I. White Limited, London 35 Faringdan Road E. C. [1746] 20—24

Bodlanig la Hermayer în Carintia, 20 Septembrie 1887. Fiind că „Extractul-Shaker“ ce mi l'am procurat de timpuriu dela Stim. D-voastră mi-a făcut bune servii, ve recere a trmite pentru un amic pe adresa mea 2 sticle „Extractul-Shaker“ și 2 schatue din pilurile lui Seigel. Principele Kaspar.

Depositul principal pentru Austria: IOHANN NEP. HARNÁ, farmacie „zum goldenen Löwen in KREMSIER (Mähren).

Depositul principal pentru Ungaria și Transilvania Josef v. Török, farmacist, Königs-gasse 12 Budapesta.

Se poate procura mai departe în farmacia din Sibiu, Augustin Teutsch; Alba-Iulia, Gh. Fröhlich; Brașov, Demeter Eremias și Fr. Steiner jun., Eduard Kugler; Cluj; Ioan Biró și Michael Szécy; Hunedoara; Mureș-Oșorheiu, Bernady; Petroșeni, Guido Geberth; Sighișoara, F. Beswert; Zălau, S. Ww. Weiss.

Cele mai mari distincțiuni la expozițiunile de la 1867 încôce.

Sa se cêra tot-de-a-una a nume:

Extract de carne al Companiei

Liebig

Numai atunci veritabil, când eticheta fiecărui borcan pörtă alăturata semnătură în colere albastră.

Depositul central al Companiei Liebig pentru Austro-Ungaria: Carl Berck furnisorul curței imp. reg. austr. Viena, I., Wollzeile 9. Se găsește în toate băcăniile, drogheriele și farmaciile.

Cele mai mari distincțiuni la expozițiunile de la 1867 încôce.